

Poziv Vladi RS za zajezitev povečanja energetske revščine zaradi epidemije Covid-19

Ljubljana, 16.2.2021

Zaradi epidemije Covid-19 se je povečala raba energije zaradi 'ujetosti doma'. Ob hkratni izgubi vseh ali dela prihodkov se je za številne v Sloveniji povečalo tveganje energetske revščine.

SURS poroča, da je bila raba električne energije v gospodinjstvih v prvih šestih mesecih 2020 v vseh mesecih, razen v maju, višja kot v istem obdobju prejšnjega leta.¹ Razlika med mesečno porabo v 2020 glede na 2019 je bila največja v marcu, ko je bila za 9% višja kot v marcu 2019. SURS pravi: 'Večja poraba električne energije v gospodinjstvih v tem obdobju leta 2020 primerjavi z letom 2019 je bila lahko posledica spremenjenih razmer, ki jih je povzročila bolezen covid-19, saj je v tem času več ljudi iz različnih razlogov ostajalo doma (npr. zaradi dela od doma, čakanja na delo, zaradi zaprtja šol).'

Podobno kažejo podatki Elektra Maribor: odjem gospodinskih odjemalcev je bil v letu 2020 za kar 5,3 odstotka višji, kar predstavlja največje povečanje po letu 2008.²

Obsežni vladni protikoronski ukrepi so v lanskem letu precej ublažili materialne stiske gospodinjstev zaradi epidemije covid-19. Kljub temu pa se je število materialno ogroženih gospodinjstev v letu 2020 povečalo za 8000.³

Zato Vlado RS pozivamo, da v sklopu sprejemanja Zakonov o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (t.i. PKP zakoni):

1. nujno prepove odklop od električne energije in plina v času trajanja epidemije

Številne države po Evropi so kot enega od ukrepov v epidemiji COVID-19 sprejele ukrep prepovedi odklopa energije.⁴ Zato podobno ureditev predlagamo za Slovenijo, saj bi ranljivim skupinam zagotovila varnost v času epidemije.

2. dodeli nujna finančna sredstva za gospodinjstva, ki prejemajo socialno pomoč ali varstveni dodatek, za plačilo povečanih stroškov za energijo in sicer v višini najmanj 100 EUR

Številne države po Evropi so kot enega od ukrepov v epidemiji COVID-19 sprejele ukrep pomoči za plačilo računov za energijo.⁵ Menimo, da bi podobna ureditev v Sloveniji pomagala ranljivim skupinam prebroditi stisko. Do finančnih sredstev bi morali biti upravičeni tudi vsi tisti, ki nekoliko presegajo cenzus za prejem socialne podpore, saj so tudi pogosto v položaju, ko težko ali ne morejo plačati stroškov za energijo.

1 <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9168>

2 <https://www.elektro-maribor.si/media/4845/2021-01-29-oskrba-z-elektri%C4%8Dno-energijo-in-investicije.pdf>,
https://www.energetika.net/novice/clanki/elektro-maribor-odjem-gospodinskih-odjemalcev-v-2020-visji?utm_source=en.novice&utm_medium=email&utm_campaign=02022021

3 <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9364>

4 <http://www.engager-energy.net/covid19/>

5 <http://www.engager-energy.net/covid19/>

3. dobaviteljem energije poplača dolgove, ki so nastali v času epidemije Covid-19, če je do dolga prišlo zaradi brezposelnosti odjemalca ali občutnega znižanja njegovih prihodkov v času epidemije Covid-19 ali pa vsaj uvede pravico do odloga plačila stroškov energije

V več državah so zaradi epidemije Covid-19 omogočili odloženo plačilo računov ali pa osebno prilagojeno odplačevanje računov za energijo. Podobna rešitev bi bila zelo dobra za Slovenijo, saj bi omogočila zmanjšanje trenutnega pritiska na ranljive skupine.

Razen nujnih opisanih ukrepov v času epidemije Covid-19 pozivamo Vlado RS, da zakonsko uredi prepoved odklopa od različnih oblik energije med 1. oktobrom in 31. marcem t.j. v času ogrevalne sezone, če gre za:

- upokojeno osebo, ki živi sama,
- osebo, ki živi z otrokom oz. otroki do starosti 5 let,
- osebo z ovirami ali ki ima dolgoročne zdravstvene težave,
- osebo, ki ima resne finančne težave.

Številne države po Evropi v zimskem času uveljavljajo prepoved odklopa za ranljive odjemalce.⁶ Zato predlagamo podobno ureditev za Slovenijo, ki bi ranljivim odjemalcem zagotovila varnost v zimskem času.

Za odklop od električne energije bi bilo to mogoče urediti v okviru trenutnega procesa spreminjanja Zakona o oskrbi z električno energijo.

Vlado RS pozivamo, da nujno uvede predlagane ukrepe.

Predlagatelji poziva:

Focus, društvo za sonaraven razvoj (Živa Kavka Gobbo, predsednica)

Pravno-informacijski center nevladnih organizacij - PIC (Katarina Bervar Sternad, predsednica)

Zveza društev upokojencev Slovenije (Vera Pečnik, podpredsednica - po pooblastilu)

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj (Gaja Brecelj, direktorica)

Inštitut za zdravje in okolje (Tomaž Gorenc, direktor)

Zveza potrošnikov Slovenije (Breda Kutin, predsednica)

Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija (Nassim Djaba, predsednik)

Mladi za podnebno pravičnost

IŠSP - Inštitut za študije stanovanj in prostora

Plan B za Slovenijo, mreža nevladnih organizacij za trajnostni razvoj

⁶ https://www.energypoverty.eu/policies-measures?field_measure%5B0%5D=134&field_date_year=&field_date_year_1=&search_api_views_fulltext=&sort_by=title